

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI UCTEA CHAMBER OF GEOPHYSICAL ENGINEERS

Milli Müdafaa Caddesi No:10/7 P.K.749 06650 Kızılay-ANKARA/ TÜRKİYE

Tel : (312) 418 42 20 – 418 82 69 Faks : (312) 418 83 64 <http://www.jeofizik.org.tr> E-mail : jfmo@jeofizik.org.tr

BASINA ve KAMUOYUNA;

17 AĞUSTOS 1999 DEPREMİNİN 11. YILINDA ; UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ..!

17 Ağustos 1999 saat 03:02'de merkezi Kocaeli-Gölcük olan 7.4 büyüklüğünde gerçekleşen çok büyük can ve mal kaybına neden olan deprem en şiddetli etkisini Marmara Bölgesinde gösterdi. Resmi raporlara göre 17480 ölüm ve 43953 yaralanma olmuştur. Resmi olmayan bilgilere göre bu sayılar çok daha büyüktür. Maddi kayıp ise 30 milyar doların üzerindedir.

Bu depremde; Neden bu kadar insanımızı kaybettik? Niçin bu kadar büyük maddi zarar ve sosyal yaralarla karşılaştık?

Geçen 11 yıl içinde maddi kayıplar kısmen karşılanmış olsa da kaybettiğimiz insanlarımızın acısını yüreğimizde yaşıyoruz. Deprem sonrasında yaşanan felaketlerin bir daha yaşanmamasını diliyoruz. İnsanların yaşamlarını karartan bu depremin, geçen yüzyılın afeti olmasının temel nedeni mühendislik hizmetlerine önem verilmemesi, zemin özellikleri dikkate alınmadan, konutlar, sanayi tesisleri, ulaşım, iletişim alt yapıları yapılmasıdır.

Ülkemiz yerkürenin en etkin ve yıkıcı deprem kuşaklarının üzerindedir. Ülkemizde geçmişte yıkıcı deprem olduğu gibi gelecekte de olacağı bir gerçektir. Yurdumuzun %92'si deprem bölgeleri içerisinde, nüfusumuzun %95'i deprem tehlikesi altında, büyük sanayi merkezlerinin %98'i ve barajlarımızın %93'ü deprem bölgesinde bulunmaktadır.

Deprem ve afetle ilgili en önemli konulardan biri, zeminin dinamik fiziksel özelliklerinin ve yer altı yapısının bilinmesidir. Bu özelliklerin tanımlanmasında en önemli bilim dallarından biri Jeofizik Mühendisliğidir. Depremsellik, deprem risk analizi ve deprem tehlikesi konularını içeren Sismoloji Jeofizik Mühendisliği'nin alt bilim dalıdır. Buna rağmen Jeofizik Mühendisliği'nin önemi yetkililer tarafından tam olarak anlaşılmamış olup Yasa ve Yönetmeliklerde hak ettiği yer verilmemektedir.

Deprem riskine sahip gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de depreme dayanıklı yapı tasarımı için zemin etütlerinde mutlaka Jeofizik Mühendisliği çalışmaları olmalıdır. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yayınlanan Kanun, Yönetmelik ve Genelgelere rağmen deprem bölgelerindeki bazı belediyelerde parsel ve imara esas zemin etütlerinde yanlış yorumlamalarla Jeofizik raporlar kabul edilmemekte ve istenmemektedir. Statik projeye esas zemin etüt raporlarının gözlemsel etüt raporu olarak mühendisler tarafından istenmesi ve mühendis olduğunu sananlar tarafından hazırlanması ve bunun doğru olduğunun savunulması asla kabul edilemez. Çağımız bilgi ve teknoloji çağıdır. Zeminin tüm fiziksel parametreleri aletsel olarak en detaylı şekilde ölçülebilmekte ve statik projeye esas gerekli tüm parametreler meslektaşlarımız tarafından hesaplanabilmektedir. Yasa ve Yönetmeliklerde ilgili meslek gruplarının görev alanları tam olarak belirlenerek günün koşullarına uygun hale getirilmeli ve tam olarak uygulanması sağlanmalıdır.

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI UCTEA CHAMBER OF GEOPHYSICAL ENGINEERS

Milli Müdafaa Caddesi No:10/7 P.K.749 06650 Kızılay-ANKARA/ TÜRKİYE

Tel : (312) 418 42 20 – 418 82 69 Faks : (312) 418 83 64 <http://www.jeofizik.org.tr> E-mail : jfmo@jeofizik.org.tr

Depremle beraber yaşayan ülkemizde, tamamen bilimsel temellere dayanarak çalışan Ulusal Deprem Konseyi kapatılmıştır.

29 Eylül – 1 Ekim 2004 tarihleri arasında, üniversiteler, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen Deprem Şurasının afet zararlarının azaltılması konusundaki kararları ile ilgili düzenlemeler yapılamamıştır. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılında yayınlanan sözde Deprem Şurası sonuç bildirgesine bağlı kalınarak hazırlanan ancak çağdışı kalmış gözlemsel etüt rapor formatını içerisinde barındıran ve bir meslek disiplininin şövenizmini yansıtan “Bina ve Bina Türü Yapılar İçin Zemin ve Temel Etüdü Raporu Genel Formatı” ile bu formatın dayandırıldığı 1993 yılında yayınlanan “Zemin ve Temel Etüdü Raporunun Hazırlanmasına İlişkin Esaslar” maalesef bir an önce düzeltilmesi ve barındırdığı hatalardan arındırılması gereken akla ve bilime aykırı genelge ve formatlardır.

17.06.2009 tarih ve 27261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5902 sayılı “Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile afet hizmetlerinin tek çatı altında toplanması, 17 Aralık 2009 tarih ve 27435 sayılı Resmi Gazete'de “İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri ile Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlükleri ile Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlükleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına dair Yönetmelik ve 81 ilde Jeofizik Mühendisi'nin istihdam edilmesi olumlu bir gelişmedir.

19 pilot ilde uygulanmakta olan 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkındaki Kanununun 01.01.2011 tarihi itibarıyla bütün illerde uygulanması ile ilgili Bakanlar Kurulu Kararı 13 Temmuz 2010 tarih ve 27640 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. 4708 sayılı Yapı Denetim Kanununda çok önemli eksikler vardır ve yasanın yeniden ele alınması gerekmektedir. Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliğinde belirtildiği gibi Jeofizik Mühendislerinin görevi zemin ve laboratuvar deneyleri ile sınırlı olmamalıdır. Jeofizik Mühendisleri Yapı Denetim Kuruluşları ortağı olarak zemin laboratuvar deneyleri, Jeoteknik etüt ve yapıda hasarsız Jeofizik testlerle ilgili proje müellifi ve denetçisi olmalıdır.

Bilim adamları tarafından Marmara Denizi'nde kırılmamış 160 km'lik fay olduğu ve bunun tek seferde kırılması halinde 7.6 büyüklüğünde deprem üreteceği ifade edilmekte ve Deprem riskinin giderek arttığıda belirtilmektedir. Olası Marmara Depremi başta İstanbul olmak üzere bütün Marmara bölgesini etkileyecektir. Bu konuda yetkilileri uyarıyor, risk azaltma, önlem ve uygulama tedbirlerini almaya bir kere daha davet ediyoruz.

İmar planlarına altlık teşkil eden Jeolojik-Jeofizik-Jeoteknik etütler yapılmadan yeni yerleşim alanları belirlenmemeli, parsel ve ada bazlı tüm yapılaşmalarda mühendislik hizmeti almayan hiçbir uygulamaya ruhsat verilmemelidir. Tüm belediyelerde Jeofizik çalışmaları yapılmamış zemin etüt raporları kabul edilmemelidir. Afet risklerinin

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI **UCTEA CHAMBER OF GEOPHYSICAL ENGINEERS**

Milli Müdafaa Caddesi No:10/7 P.K.749 06650 Kızılay-ANKARA/ TÜRKİYE

Tel : (312) 418 42 20 – 418 82 69 Faks : (312) 418 83 64 <http://www.jeofizik.org.tr> E-mail : jfmo@jeofizik.org.tr

azaltılmasında önemli bir rolü olan Yerel Yönetimler, Jeofizik Mühendisleri istihdam ederek uygulama ve denetim görevlerini yerine getirmelidirler.

1999 Depreminden sonra birtakım zorunlu düzenlemeler getirilmiş olsa da, inşa edilen binaların depreme karşı dayanıklı olarak inşa edildiklerini söylemek zordur. Bu konuda vatandaşları bilgilendirmek, denetimleri sıkılaştırmak ve yaptırımlar uygulamak için Devlete büyük görevler düşmektedir.

Kentleşme makro ve mikro planlama düzeyinde ele alınarak bölge planları yapılmalıdır. Yer seçimleri bilimsel raporlar dikkate alınarak belirlenmelidir. Deprem ve diğer doğa olaylarına karşı toplumsal bilinç geliştirilmelidir.

Üniversiteler, TMMOB ve bağlı meslek odaları ve uygulamacı Kamu Kurumlarının birikimi dikkate alınarak deprem öncesi, deprem sırası ve deprem sonrasında yapılacak çalışmalara ilişkin bir deprem politikası oluşturulmalıdır.

Depremler ülkemizin tektonik yapısının önlenemez sorunudur. Depremler kader değildir. Depremler önlenemez ancak alınacak tedbirlerle zararları azaltılabilir. Geçmişteki afetleri yaşamamak için başta deprem olmak üzere tüm afet sorunlarına kalıcı önlemler alınması doğrultusunda yetkilileri duyarlılığa davet ediyoruz.

UNUTMAYALIM! DEPREM ÖLDÜRMEZ! CEHALET ÖLDÜRÜR!

Saygılarımızla.

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI
XIII. DÖNEM YÖNETİM KURULU